

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра терапії і клінічної діагностики

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри терапії і клінічної
діагностики
Протокол № 13 від "13" 05 2021 р.
Завідувач кафедри
В.М. Костенко доц. В.М. Костенко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
за вибором**

«Інтенсивна терапія та реанімація тварин»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма ветеринарна медицина
(назва)

Факультет ветеринарної медицини
(назва факультету)

Термін навчання: денна форма, повний термін навчання (6 р.), 5 курс

Розробники: доцент кафедри терапії і клінічної діагностики, д.вет.н., доцент
Голопура С.І., професор кафедри терапії і клінічної діагностики, д.вет.н., доцент
Грушанська Н.Г.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021

1. Опис навчальної дисципліни
«Інтенсивна терапія та реанімація тварин»
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>Ветеринарна медицина</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	
Рік підготовки (курс)	5	
Семестр	10	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	–	
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>	
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	
Індивідуальні завдання	–	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – надання магістрантам теоретичних знань та практичних навичок із методології аналізу даних клініко-лабораторних досліджень, діагностування, та лікування найбільш часто виникаючих критичних станів у тварин.

«Інтенсивна терапія та реанімація тварин» – одна з спеціальних клінічних дисциплін, які формують магістра ветеринарної медицини виробничого спрямування. Для ефективної роботи майбутнього магістра лікаря-терапевта необхідні знання основних принципів початкової стабілізації і підтримання життєво важливих функцій всього організму тварини та системний підхід до найбільш часто виникаючих критичних станів. Значення дисципліни для формування магістра ветеринарної медицини зростає з уведенням спеціалізації у практику лікарів ветеринарної медицини та постійним зростанням кількості свійських тварин.

Завдання:

- поглибити теоретичну підготовку з інтенсивної терапії та реанімації тварин;
- освоїти основні принципи початкової стабілізації і підтримання життєво важливих функцій всього організму тварини;
- поглибити теоретичну підготовку з щодо системного підходу до критичних станів, які найбільш часто зустрічаються у тварин;
- отримати навички аналізу, узагальнення матеріалу з вибраної проблеми при написанні магістерської роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасні методи клінічних, лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень невідкладних станів у тварин;
- особливості системного підходу до критичних станів, які найбільш часто зустрічаються у тварин;

вміти:

- володіти сучасними клінічними підходами до пацієнтів, у яких спостерігаються ознаки критичного стану по кожній системі організму методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень невідкладних станів у тварин та вміти аналізувати їх результати;
- розпізнавати (діагностувати) критичні стани у дрібних домашніх тварин;
- з урахуванням етіології і патогенезу раціонально застосовувати фармакологічні та інші засоби лікування тварин у критичному стані;

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема лекційного заняття 1. Введення до предмету. Мета та завдання дисципліни, значення у формуванні спеціальних знань та навичок у фахівців ОС Магістр. Невідкладні стани серцево-судинної системи. Випіт в перикард.

Брадиаритмії. Тахікардії. Гостра застійна серцева недостатність. Тромбоемболія у котів. Артеріальний тиск (гіпер- і гіпотонія).

Тема лекційного заняття 2. Невідкладні стани дихальної системи
Загальний підхід та методи забезпечення тварин киснем. Обструкція верхніх дихальних шляхів. Захворювання плеврального простору, нижніх жихальних шляхів. Ціаноз. Штучна вентиляція.

Тема лекційного заняття 3. Невідкладні неврологічні стани. Гострі судомні випадки і епілептичний статус. Порушення руху. Порушення рівноваги – вестибулярна атаксія.

Тема лекційного заняття 4. Невідкладні урологічні стани. Азотемія. Гостра ниркова недостатність. Непрохідність сечовивідних шляхів.

Змістовий модуль 2.

Тема лекційного заняття 5. Невідкладні стани за шлунково-кишкових захворювань. Інородне тіло в стравоході. Синдром розширення-завороту шлунка. Виразка шлунку і дванадцятиперсної кишки. Непрохідність тонкого відділу кишечника. Печінкова недостатність.

Тема лекційного заняття 6. Невідкладні стани за гематологічних і онкологічних захворювань. Аутоімунна і гетероімунна гемолітичні анемії. Дисемінована внутрішньосудинна коагуляція. Порушення вторинного звертання крові. Тромбоцитопенія.

Тема лекційного заняття 7. Невідкладні стани викликані ендокринними і метаболічними порушеннями. Гостра недостатність кори наднирників. Діабетичний кетоацидоз. Гіпоглікемія. Гіперкальціємія. Гіпокальціємія.

Тема лекційного заняття 8. Різні невідкладні стани. Специфічні отруєння. Теплові враження. Гіпотермія. Обмороження. Укуси комах, павуків, змій. Електротравма.

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	сам.	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Введення до предмету. Мета та завдання дисципліни, значення у формуванні спеціальних знань та навичок у фахівців ОС Магістр. Невідкладні стани серцево-судинної системи.	19	2	-	2	-	15
Тема 2. Невідкладні стани дихальної системи.	19	2	-	2	-	15
Тема 3. Невідкладні неврологічні стани	19	2	-	2	-	15
Тема 4. Невідкладні урологічні стани.	19	2	-	2	-	15
<i>Модуль 1 Усього годин</i>	76	8		8		60
Змістовий модуль 2						
Тема 5. Невідкладні стани за шлунково-кишкових захворювань.	17	2	-	2	-	15
Тема 6. Невідкладні стани за гематологічних і онкологічних захворювань.	4	2	-	2	-	-
Тема 7. Невідкладні стани викликані ендокринними і метаболічними порушеннями.	4	2	-	2	-	-
Тема 8. Різні невідкладні стани.	17	1	-	1	-	15
<i>Модуль 2 Усього годин</i>	44	7	-	7	-	30
<i>Усього за семестр</i>	120	15	-	15	-	90

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	ТЕМА 1. Організація невідкладної ветеринарної допомоги та наповнення кабінету невідкладної допомоги.	2
2	ТЕМА 2. Підхід до пацієнта в критичному стані та початок надання пацієнту невідкладної допомоги.	2
3	ТЕМА 3. Серцево-легенева і церебральна реанімація	2
4	ТЕМА 4. Аналіз клініко-гематологічних показників тварин за шокового стану	2
Модуль 2		
5	ТЕМА 5. Рідинна терапія та моніторинг критичних пацієнтів	2
6	ТЕМА 6. Харчування та інтенсивна терапія	2
7	ТЕМА 7. Невідкладна допомога за дерматологічних захворювань	2
8	ТЕМА 8. Невідкладна допомога котенятам і цуценятам.	1
ВСЬОГО ЗА СЕМЕСТР		15

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Яке клінічне значення мітральної недостатності?
2. Які діагностичні дослідження необхідно виконати для оцінки недостатності мітрального клапана?
3. Які цілі лікування пацієнта із гострою застійною серцевою недостатністю?
4. Які препарати входять у комплекс постійної терапії ДКМП?
5. Як необхідно лікувати шлуночкові аритмії?
6. Яка роль гістаміна за астми у котів?
7. Чи потрібно використовувати антибіотики за аспіраційної пневмонії?
8. Який метод найбільш інформативний в діагностиці легеневої тромбоемболії?
9. Яка роль антикоагуляції в лікуванні легеневої тромбоемболії?
10. Чого необхідно досягти під час лікування тварин із набряком легень?
11. Які поширені причини судом?
12. Що дає неврологічне обстеження тварин із епілепсією?
13. Які найбільш часті причини неінфекційного менінгіта?
14. Які діагностичні тести проводять на менінгіт і енцефаліт?
15. Як діагностувати печінкову енцефалопатію?
16. Перерахуйте найбільш розповсюджені методи видалення інородних тіл із стравоходу.
17. Які зміни лабораторних даних характерні для непрохідності тонкого кишечника?
18. Яка диференційна діагностика за обструкції тонкого кишечника?
19. Яке захворювання частіше всього помилково діагностують як гострий коліт?

- 20 Які дослідження необхідні для постановки діагноза гострого коліту?
- 21 Як діагностувати гострий бактеріальний простатит?
- 22 Назвіть основні причини гострої ниркової недостатності.
- 23 Опишіть клінічні і лабораторні ознаки гострої ниркової недостатності.
- 24 Назвіть позаниркові ускладнення гострої ниркової недостатності.
- 25 Як контролювати стан пацієнтів із гострою нирковою недостатністю.
- 26 Диференційна діагностика цукрового і нецукрового діабету
- 27 Особливості інсулінотерапії у дрібних тварин
- 28 Діагностика синдрому і хвороби Кушинга
- 29 Гіпопаратиреоз собак
- 30 Ендокринопатії, що супроводжуються гіперпігментацією шкіри
- 31 Назвіть самі поширені причини тромбоцитопенії.
- 32 Як діагностувати ДВС синдром?
- 33 Назвіть типові ознаки отруєння холекальциферолом.
- 34 Як лікувати отруєння тварин антикоагулянтними родентицидами?

Комплекти тестів, контрольних запитань для визначення рівня знань студентів

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра терапії і клінічної діагностики 2021-2022 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____ з дисципліни «Інтенсивна терапія та реанімація тварин»	Затверджую Зав. кафедри Костенко В.М. « ____ » _____ 2021р.
Тестові завдання різних типів			

1.це гормон, що утворюється в підшлунковій залозі.

1	Трийодтиронін
2	Глюкагон
3	Кальцитонін
4	Адреналін

2. Гормон окситоцин депонується в.....

1	Підшлунковій залозі
2	Гіпоталамусі
3	Плаценті
4	Гіпофізі

3. Гормон тироксин утворюється в

1	Тимусі
2	Гіпофізі
3	Яєчниках
4	Щитоподібній залозі

4. Гормон інсулін утворюється в

1	Наднирниковій залозі
2	Підшлунковій залозі
3	Щитоподібній залозі
4	Прищитоподібній залозі

5 Розставте гормони у відповідності до ендокринних органів, де вони утворюються:

A. Підшлункова залоза	1. Тироксин
B. Щитоподібна залоза	2. Гідрокортизон
C. Наднирникова залоза	3. Глюкагон
D. Епіфіз	4. Мелатонін

6. Дайте визначення захворюванням:

A. Гіпоадренкортицизм	1. Захворювання, зумовлене зниженою секрецією паратгормону
B. Гіпаратиреоз	2. Хронічне захворювання, зумовлене абсолютною або відносною недостатністю інсуліну.
C. Тиреоїдит	3. Запалення щитоподібної залози.
D. Цукровий діабет	4. Захворювання, що характеризується зниженою секрецією корою надниркових залоз

7. Назвіть причину виникнення гіпофізарного цукрового діабету.

- хронічний панкреатит
- надмірна секреція тироксину
- надмірна секреція трийодтироніну

4. надмірна секреція адренкортикотропного гормону

8. Назвіть ендокринні органи, в яких утворюється гормон гідрокортизон.

1. гіпоталамус
2. наднирникові залози
3. гіпофіз
4. плацента

9. Назвіть основний фактор, що зумовлює виникнення первинного гіпотиреозу у сільськогосподарських тварин.

1. недостатність кальцію в організмі
2. йодна недостатність
3. недостатність фтору
4. недостатність марганцю в організмі

10. Які препарати інсуліну застосовують при кетоацидотичній комі у собак

1. інсулін В
2. суспензію цинк-інсуліну кристалічного
3. інсулін простий
4. суспензію цинк-інсуліну аморфного

11. Назвіть причину виникнення стероїдного цукрового діабету.

1. атрофія підшлункової залози
2. хронічний панкреатит
3. надмірна секреція глюкокортикоїдів
4. цироз підшлункової залози

12. Назвіть причину посиленої спраги у тварин, хворих на цукровий діабет.

1. знижений вміст синтезу гормону вазопресину
2. підвищений вміст в крові кетонів
3. підвищений вміст в крові та міжклітинній рідині глюкози
4. підвищений вміст в крові жирних кислот

13. Назвіть симптом у собак, хворих на гіперкортикозоз (синдром Кушинга).

1. екзофтальм
2. алопеції в області паха, живота і спини
3. підвищення температури тіла
4. виснаження

14. До виникнення якого захворювання може призвести хронічний панкреатит у моногастричних тварин, якщо його не лікувати

1. нецукровий діабет
2. гіпопаратиреоз
3. гіпотиреоз
4. цукровий діабет

15. Назвіть ендокринні органи, в яких утворюється гормон інсулін.

1. при щитоподібна залоза
2. щитоподібна залоза
3. наднирникові залози
4. підшлункова залоза

16. Які тварини частіше хворіють на цукровий діабет

1. собаки
2. велика рогата худоба
3. кози
4. вівці

17. Назвіть причину виникнення інсулінозалежного цукрового діабету.

1. надмірна секреція окситоцину
2. зменшення секреції інсуліну
3. надмірна секреція адренкортикотропного гормону
4. надмірна секреція вазопресину

18. Назвіть гормони, що депонуються в задній частині гіпофіза.

1. тиреотропний
2. гонадотропний
3. адреналін
4. окситоцин

19. Назвіть гормони, що утворюються в підшлунковій залозі.

1. глюкагон
2. ліпотропні
3. трийодтиронін
4. пролактин

20. Назвіть ендокринні органи, в яких утворюється гормон гідрокортизон.

1. гіпоталамус
2. наднирникові залози
3. гіпофіз
4. плацента

21. Назвіть гормони, що утворюються в щитоподібній залозі.

1. тирозин
2. вазопресин
3. тимопоетин
4. [+] кальцитонін

Правильна відповідь: 4.

22. Назвіть основний синдром, який виникає при обтурації уретри каменем:

1. Сечовий
2. Набряковий
3. Серцево-судинний
4. [+] Больовий
5. Уремічний

23. Який із геморагічних діатезів обумовлений порушенням згортання крові?

1. кровоплямиста хвороба
2. [+] К-гіповітаміноз
3. алергічні хвороби
4. анаеробна інфекція

24. Розширення серця характеризується:

1. збільшенням об'єму серця через накопичення рідини в перикардіальній порожнині
2. розвитком дифузних або локальних новоутворень (пухлин) в серцевій стінці
3. збільшенням порожнин серця з одночасною зміною товщини їх стінок і форми серця
4. збільшенням об'єму серця через тромбоз коронарних артерій

25. Для якого із перерахованих пороків позитивний венний пульс є патогномонічним симптомом?

1. Звуження лівого атріовентрикулярного отвору
2. Недостатність двостулкового клапана
3. Недостатність тристулкового клапана
4. Недостатність клапанів аорти
5. Недостатність клапанів легеневої артерії
6. Звуження правого атріовентрикулярного отвору

26. Гіпертрофія правого передсердя є проявом компенсації...

1. Недостатності мітрального клапана
2. Стенозу мітрального клапана
3. Недостатності трикуспідального клапана
4. Стенозу устя аорти
5. Стенозу трикуспідального клапану

8. Методи навчання.

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота, практична робота).

9. Форми контролю.

- поточний (опитування, тестування);
- рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- підсумковий (тестування, екзамен письмовий).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Вигано Ф., Фрагио К., Гуа-Толло И., Нуно М.Ф., Роббен Й. Избранные вопросы неотложной ветеринарной помощи собакам и кошкам. Роял Канин. Том1. 199 с.
2. Вигано Ф., Фрагио К., Гуа-Толло И., Нуно М.Ф., Роббен Й. Избранные вопросы неотложной ветеринарной помощи собакам и кошкам. Роял Канин. Том 2. 203 с.

12. Рекомендована література

– основна

1. Макинтайр Д., Дробац К., Хаскінгз С., Саксон У. Скорая помощь и интенсивная терапия мелких домашних животных. Пер. С англ. М.: Аквариум-Принт, 2008. – 560 с.

2. Вингфилд В.Е. Секреты неотложной ветеринарной помощи / Пер. С англ. Санкт-Петербург.: Невский диалект, 2000. – 608 с.

3. Кондрахин И.П. Алиментарные и эндокринные болезни животных / Кондрахин И.П. – М.: Агропромиздат, 1989. – 256 с.

3. Ниманд Х.Г., Сутер П.Ф. Болезни собак /пер. с нем. – М.: ООО «Аквариум-принт, 2004. – 816 с.

4 Фелдмен Э., Нелсон Р. Эндокринология и репродукция собак и кошек / М. «Софион», 2008. – 1246 с.

– допоміжна

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.

2. Внутрішні незаразні хвороби сільськогосподарських тварин / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза; За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <https://vetpharma.org/articles/176/>

2. <https://www.svoydoctor.ru/vladeltsam/uslugi/intensive-therapy/>

3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського